

Ammattilaiset ja koronakriisi Helsingissä: neljä esimerkkiä

Laura Ansala

Tiedustelut

Laura Ansala, p. 09 310 36248
etunimi.sukunimi(at)hel.fi

Julkaisija

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitieto

Osoite

PL 550, 00099 Helsingin kaupunki
(Siltasaarenkatu 18–20 A)

Puhelin

09 310 36377

Internet

www.hel.fi/kaupunkitieto

Tilaukset, jakelu

p. 09 310 36293
kaupunkitieto.tilaukset@hel.fi

Verkossa

ISSN 2736-9560

Ammattilaiset ja koronakriisi Helsingissä: neljä esimerkkiä

Laura Ansala

Kuviot

Laura Ansala, Sirkka Koski

Kartat

Laura Ansala

Taitto

Sirkka Koski

Saavutettavuus

Kuvioiden/karttojen datat saa saavutettavassa muodossa osoitteesta kaupunkitieto.kirjasto(at)hel.fi

Verkossa

ISSN 2736-9560

Sisällys

Johdanto	4
Työttömyys koronakriisin aikana on kohdentunut tiettyihin ammattiryhmiin monista eri syistä	6
Ammattiryhmät ovat eri kokoisia, mutta työttömyys on kasvanut niissä huomattavasti.....	9
Ammattiryhmät ovat eriytyneet taustaomaisuuksiltaan, naisten ja nuorten osuus on osassa ryhmiä suuri	13
Ammattiryhmien työpaikkoja sijaitsee enimmäkseen Helsingin kantakaupungissa, asuminen sijoittuu työpaikkojen lähelle ja asuinlähiöihin	15
Ammattiryhmien pendelöinti Helsinkiin ja Helsingistä ei ole samanlaista, Helsingin ja Espoon tai Helsingin ja Vantaan välinen pendelöinti on kuitenkin yleisintä.....	20
Yhteenveto.....	22
Lähteet	24
Liitetaulukot.....	25
Tilastoaineiston kuvaus	29

Johdanto

Helsingin työmarkkinat ovat niin kooltaan kuin taloudelliselta merkitykseltään huomattavat, ja muut Helsingin seudun kunnat ovat Helsingin työmarkkinoiden kannalta keskeisiä työvoiman kysynnän ja tarjonnan lähteitä.¹ Helsinki on myös ammatillisesti erikoistunut, eli tietyt ammattiryhmät ovat keskittyneet voimakkaasti nimenomaan Helsinkiin suhteessa muuhun Suomeen. Ammatillista eriytymistä on havaittavissa myös Helsingin sisällä. Helsingissä sijaitsevat työpaikat ja kaupungissa asuvat työlliset eivät ole sijoittuneet kaupungin sisällä tasaisesti, vaan Helsingissä on erilaisia, ammattirakenteeltaan huomattavastikin toisistaan poikkeavia asuin- ja työssäkäyntialueita.

On jo nyt selvää, että vuonna 2020 alkaneella koronakriisillä on ollut merkittäviä vaikutuksia Helsingin ja koko maan työmarkkinoihin, ennen kaikkea laajamittaisten lomautusten ja irtisanomisten kautta. Koronaepidemian hillitsemiseksi vuoden 2020 maaliskuussa käynnistetyt lukuisat rajoitustoimet vaikuttivat joko suoraan tai välillisesti useissa eri ammattiryhmissä työskentelevien työllisyystilanteeseen. Erityisesti lomautettujen mutta myös kokonaan työttömien määrä kasvoi nopeasti vuoden 2020 kevään kuukausina. Loppukesästä ja alkusyksystä määrät laskivat, mutta vielä vuoden 2021 alussa työttömyys oli selvästi korkeammalla tasolla kuin ennen kriisin alkua. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tietojen mukaan helmikuussa 2021 Helsingissä oli yhteensä reilut 49 000 työttömää työnhakijaa eli kokonaan työttömää tai kokoaikaisesti lomautettua. Lukumäärä oli 60 prosenttia korkeampi kuin vuotta aiemmin. Koko maassa työttömiä työnhakijoita oli helmikuussa reilut 327 000, 32 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Tässä raportissa tarkastellaan Helsingin näkökulmasta neljää esimerkkiä sellaisista ammattiryhmistä, joissa työttömyys on kasvanut erityisen paljon vuonna 2020 alkaneen koronakriisin myötä. Nämä neljä ammattiryhmää ovat ravintolatyöntekijät, myyjät, mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat sekä henkilöliikenteen kuljettajat. Tarkasteluissa selvitetään, millaisia näihin ammattiryhmiin kuuluvat ovat taustaominaisuuksiltaan, missä he asuvat ja missä heidän työpaikkansa sijaitsevat Helsingin sisällä sekä kuinka yleistä pendelöinti näissä ryhmissä on.

Vaikka tarkastelut koskevat työllisiä, ne valottavat, millaisiin henkilöihin koronakriisin työttömyysvaikutukset ovat Helsingissä kohdistuneet, ja auttavat hahmottamaan niitä alueellisia ulottuvuuksia, joita koronakriisistä seuranneella työttömyydellä näissä ammattiryhmissä mahdollisesti on. Yhtäältä työttömyys näihin ammattiryhmiin kuuluvien helsinkiläisten keskuudessa voi näkyä Helsingin sisäisinä alueellisinä eroina työttömyyden kehityksessä. Toisaalta se voi näkyä myös muissa Helsingin seudun kunnissa, samoin kuin näiden ammattiryhmien työmarkkinatilanne muissa Helsingin seudun kunnissa voi näkyä Helsingissä alueen vilkkaan pendelöinnin kautta. Raportti antaa siten osaltaan viitteitä myös sitä, millaisia laajempia vaikutuksia koronakriisillä voi olla Helsingin ja sen seudun työmarkkinoiden dynamiikkaan.

Raportti pohjautuu Tilastokeskuksen rekisteripohjaisen työssäkäyntitilaston vuosittaisiin poikkileikkaustietoihin työllisten ammasteista, asuinkunnista ja työssäkäyntikunnista 2010-luvulla. Tuorein käytettävissä oleva tieto koskee vuoden 2018 loppua, eli pääosin raportissa tarkastellaan tilannetta Helsingin työmarkkinoilla reilua vuotta ennen koronakriisin alkua. Tarkasteluissa hyödynnetään kuitenkin myös työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston vuosia 2019–2021 koskevia tietoja työttömistä työnhakijoista.

¹Helsingin seutu sisältää Helsingin, Vantaan ja Espoon lisäksi seuraavat kunnat: Hyvinkää, Järvenpää, Kauniainen, Kerava, Kirkkonummi, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo, Tuusula ja Vihti. Pääkaupunkiseudun muodostavat Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen, ja loput 10 kuntaa ns. KUUMA-kunnat. Tässä selvityksessä Kauniainen luokitellaan yhdessä KUUMA-kuntien kanssa ryhmään ”Muu Helsingin seutu”.

Tämä raportti keskittyy kuvailemaan nimenomaan neljää esimerkkiammattiryhmää, ja vertailuja ammattilaisiin ja pendelöintiin yleisemmällä tasolla tehdään varsin vähän. Esimerkkiammattiryhmien kuvailuja voidaan kuitenkin asettaa laajempaan kontekstiin vertailemalla niitä tutkimuskatsauksen ”Ammattilaiset ja pendelöinti Helsingissä” (Ansala 2021) tarkasteluihin, jossa Helsingin ja sen seudun ammattirakennetta ja pendelöintiä, sekä niiden välistä yhteyttä ja viimeaikaista kehitystä tarkastellaan yleisemmällä tasolla. Molemmat raportit ovat luonteeltaan kuvailevia. Vaikka aineisto mahdollistaa tarkastelut varsin tarkoilla ammatti- ja aluetasoilla, se koostuu silti eri ammatti- ja aluetasojen summatiedoista, eikä esimerkiksi työllisten seuraaminen yli ajan ole mahdollista. Kovinkaan pitkälle menevien johtopäätösten tekeminen, saati syy-seuraussuhteiden päättelemisen, ei siis ole aineiston pohjalta mielekäästä.

Työttömyys koronakriisin aikana on kohdentunut tiettyihin ammattiryhmiin monista eri syistä

Erityisesti ravintola- ja matkailualan, erikoiskaupan alan, henkilöliikennealan sekä kulttuurialan työllisyys on kärsinyt suoraan erilaisista kokoontumisrajoituksista sekä suosituksista välttää matkustelua ja lähikontakteja. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston helmikuuta 2021 koskevista tiedoista nähdään, että Helsingissä työttöminä työnhakijoina oli eniten ravintola- ja suurtaloustyöntekijöitä sekä myyjiä (kuvio 1).² Henkilöliikennealan ahdingosta kertovat muun muassa suuret työttömien lentoemäntien ja purserien, henkilö- ja taksiautonkuljettajien sekä linja-auton- ja raitiovaunukuljettajien määrät. Kulttuurialalla työttömänä oli puolestaan paljon muusikoita, laulajia ja kuvataiteilijoita. Edellä mainittujen ammattiryhmien korkeaksi noussut työttömyys liittyy ennen kaikkea erilaisista rajoitustoimista ja suosituksista seuranneeseen kotimaisen ja ulkomaisen kuluttajakysynnän vähenemiseen. Muun muassa matkustusrajoitukset, joidenkin elinkeinojen toimintaa koskevat rajoitukset, kokoontumisrajoitukset, sekä vahvat suositukset tehdä etätöitä ja välttää lähikontakteja ovat kaikki osaltaan heikentäneet tai jopa täysin tyrehtyttäneet kysynnän useilla matkustus-, majoitus-, ravintola-, kulttuuri-, tapahtuma- sekä erikoiskaupan aloilla.

Useissa muissakin ammattiryhmissä työttömyys on kasvanut koronaepidemian myötä poikkeuksellisen korkeaksi, mutta se on johtunut enemmän yritysten kysynnän kuin yksityisten kuluttajien kysynnän heikkenemisestä. Esimerkkinä tästä toimivat mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden sekä toimisto- ja laitossiivoojien ammattiryhmät. Heitä oli Helsingissä työttöminä kolmanneksi ja neljänneksi eniten helmikuussa 2021. Siinä missä yritysten kysyntää sekä heidän omille että ulkoisesti tuotetuille mainonta- ja markkinointipalveluille on heikentänyt yritysten oma heikko taloudellinen tilanne ja epävarmuus tulevaisuuden näkymistä, toimisto- ja laitossiivoojien tarjoamien palvelujen kysyntää on heikentänyt lisääntynyt etätö ja toimisto- ja julkisten tilojen vähentynyt käyttö.

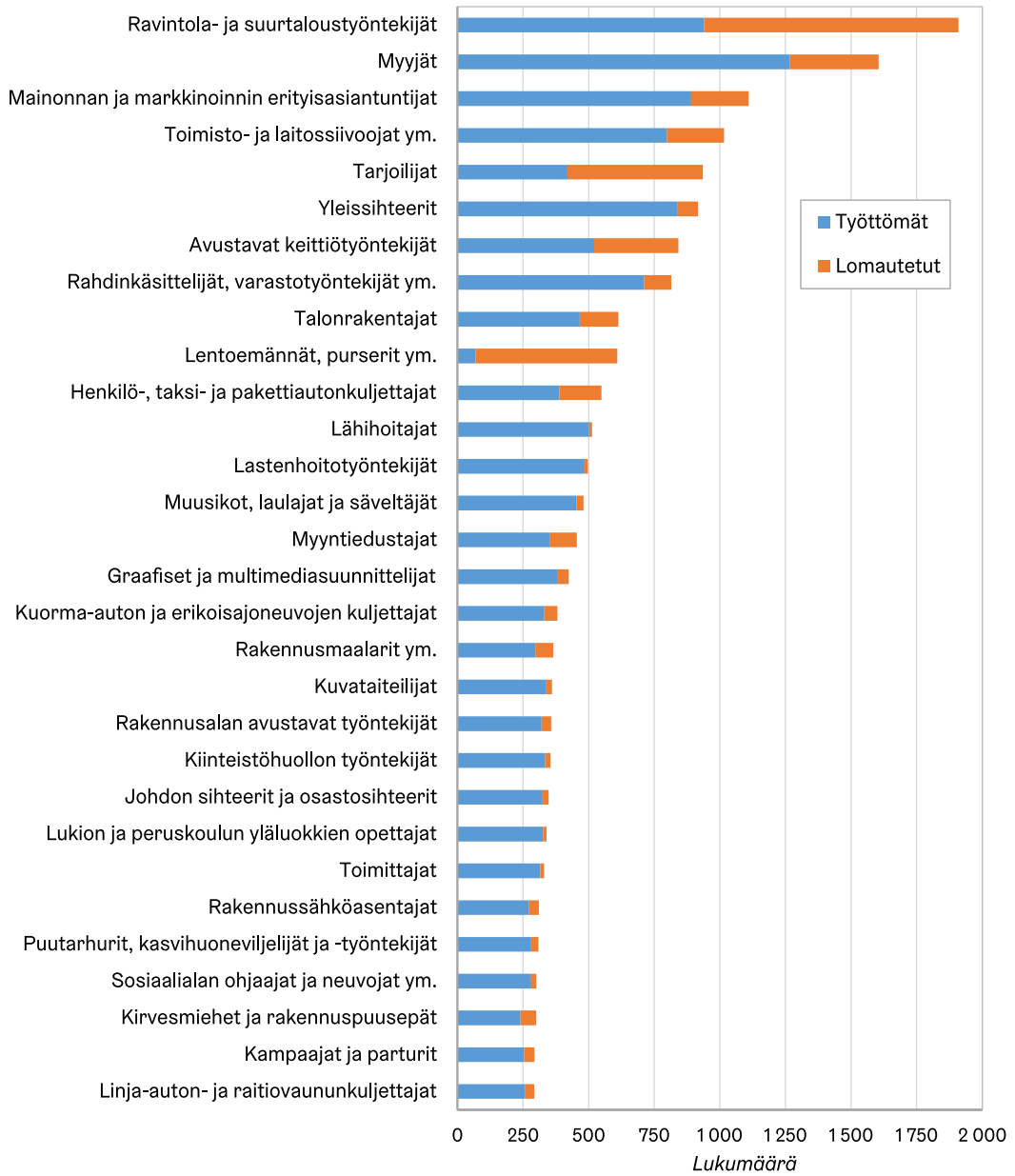
Tämän raportin tarkastelujen kohteeksi valittiin neljä ammattiryhmää, joihin vuoden 2020 alkupuolella alkaneella koronakriisillä on ollut merkittäviä työttömyysvaikutuksia. Nämä ryhmät on muodostettu ammattiluokituksen 4-numerotason ammateista, ja ne ovat: mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat, ravintolatyöntekijät, myyjät ja kauppiaat (jatkossa ”myyjät”) sekä henkilöliikenteen kuljettajat (jatkossa ”kuljettajat”) (taulukko 1).³ Nämä ammattiryhmät valittiin siksi, että ne ovat keskenään varsin erilaisia, sekä siksi, että syyt niissä kasvaneen työttömyyden taustalla ovat osin erilaisia, kuten yllä kuvattiin.

²Viimeisimmät raportin kirjoittamishetkellä saatavilla olevat työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tiedot koskevat helmikuuta 2021.

³Tilastokeskuksen vuoden 2010 ammattiluokitus muodostuu viidestä hierarkkisesta tasosta. Luokituksen yksityiskohtaisuus kasvaa alemmille hierarkiatasoille mentäessä. Pääluokkataso sisältää 10 luokkaa, ja ne merkitään 1-numeroisella koodilla. 2-numerotaso sisältää 43 luokkaa, 3-numerotaso 130 luokkaa, ja 4-numerotaso 436 luokkaa. (Tilastokeskus 2011.)

Kuvio 1. Työttömät työnhakijat ammattiryhmittäin Helsingissä helmikuussa 2021, 30 suurinta ammattiryhmää

Taulukko 1. Tarkasteluun valittujen ammattiryhmien kuvaukset

Ammattiryhmä	Ryhmään kuuluvat ammatit (4-numerotaso)	Esimerkkejä ryhmään kuuluvista ammateista	Ryhmään ei kuulu
Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat	Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat (2431)	- markkinointisuunnittelija - markkinatutkija - markkinoinnin asiantuntija - markkina-analyytikko - mediasuunnittelija - markkinointipäällikkö	- markkinointiosaston johtaja - myyntiosaston johtaja - markkinointiasistentti - mainosih-teeri
Ravintolatyöntekijät	Ravintola- ja suurtalous-työntekijät (5120) Tarjoilijat (5131) Baarimestarit (5132) Kahvila- ja baarimyyjät (5246) Avustavat keittiötyöntekijät (9412)	- kokki - suurtalouskeittäjä - emäntä (suurtalous) - hovimestari - vuoro esimies (ravintola) - palveluvastaava (ruoka - huolto) - tarjoilija - baarimestari - pubinpitäjä - kahvilatarjoilija - kahvilatyöntekijä - baarityöntekijä - kahvilanpitäjä (yrittäjä)	- keittiöpäällikkö - keittäjä (einsteinollisuus) - pikaruokatyöntekijä - ravintolanjohtaja (liikkeenjohto) - kioskimyyjä (ulko-) - kioskimyyjä (sisä-) - torimyyjä - kojumyyjä
Myyjät	Myyjät (5223) Kauppiat (pienyrittäjät) (5221)	- myyjä (vähittäisliike) - tukkumyyjä - kioskimyyjä (sisä-) - automyyjä - kauppias - ruokakauppias - kukkakauppias - huoltoasemanpitäjä (yrittäjä)	- myymälän esimies - vähittäis- ja tukku kaupan johtaja - kioskimyyjä (ulko-) - torimyyjä- ja kauppias - myymäläkassanhoitaja - kahvilamyyjä
Kuljettajat	Henkilö-, taksi- ja paketti-autonkuljettajat (8322) Linja-auton- ja raitiovaunun kuljettajat (8331)	- autonkuljettaja (virka-auto yms.) - taksinkuljettaja - pakettiautonkuljettaja - arvokuljettaja - pitsalähetti (auto) - linja-autonkuljettaja - raitiovaununkuljettaja - myymäläautonkuljettaja - kirjastoautonkuljettaja	- kuorma-autonkuljettaja - sairausautonkuljettaja

Lähde: Tilastokeskus (2021)

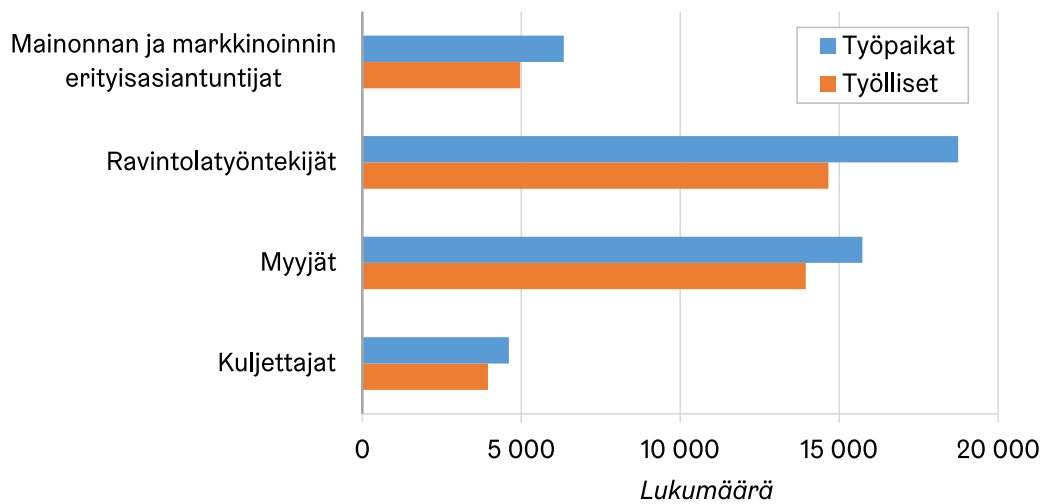
Kuten yllä myös mainittiin, koronakriisin aikana myös esimerkiksi matkailu- ja kulttuurialalla, työttömyys on kasvanut huomattavasti. Juuri näiden alojen tarkastelu omina kokonaisuuksinaan on kuitenkin ongelmallista, sillä näillä aloilla voidaan katsoa työskentelevän suoraan ja välillisesti hyvin moniin eri ammattiryhmiin kuuluvia. Toisaalta taas osa näihin ammattiryhmiin kuuluvista ei työskentele välttämättä kulttuurin tai matkailun parissa lainkaan. Lisäksi, monet nimenomaan matkailu- ja kulttuurialoilla työskentelevistä ammattiryhmistä ovat yksittäisinä ryhminä niin pieniä, etteivät ne välttämättä sovellu tarkasteltaviksi erikseenkään.

Seuraavissa luvuissa esitellään tarkasteluun valittuja ammattiryhmiä tarkemmin. Ammattiryhmien työttömyyttä lukuun ottamatta ammattiryhmien kuvaukset ja kuviot perustuvat Tilastokeskuksen työssäkäyntitilaston tietoihin, joista viimeisimmät koskevat vuoden 2018 lopun tilannetta. Työttömyyttä koskevat kuvaukset ja kuviot perustuvat työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tietoihin vuosilta 2019–2021.

Ammattiryhmät ovat eri kokoisia, mutta työttömyys on kasvanut niissä huomattavasti

Tarkastelluista ammattiryhmistä suurin vuonna 2018 oli ravintolatyöntekijöiden ryhmä (kuvio 2).⁴ Ravintolatyöntekijöiden työpaikkoja oli Helsingissä 18 700, ja Helsingissä asui 14 700 ravintolatyöntekijänä työskentelevää. Ravintolatyöntekijöiden ammattiryhmän osuus sekä Helsingin työpaikoista että työllisistä oli 4,6 prosenttia. Myyjien ryhmä oli toiseksi suurin, 15 700 Helsingissä sijaitsevalla työpaikalla ja 14 000 Helsingissä asuvalla työllisellä.⁵ Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoita työskenteli Helsingissä 6 300 ja asui 5 000. Kuljettajien ammattiryhmä oli tarkastelluista ryhmistä pienin, 4 600 työpaikalla ja 4 000 työllisellä.⁶ Kaikissa ammattiryhmissä työpaikkaomavaraisuus oli yli sadan prosentin, eli ammattiryhmän työpaikkoja oli Helsingissä enemmän kuin ammattiryhmään kuuluvia Helsingissä asuvia työllisiä. Työpaikkaomavaraisuus oli suurin mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden sekä ravintolatyöntekijöiden ammattiryhmässä, 128 prosenttia. Keskimäärin työpaikkaomavaraisuus oli Helsingissä niin ikään 128 prosenttia.

Kuvio 2. Helsingissä sijaitsevat työpaikat ja Helsingissä asuvat työlliset tarkastelluissa ammattiryhmissä 2018

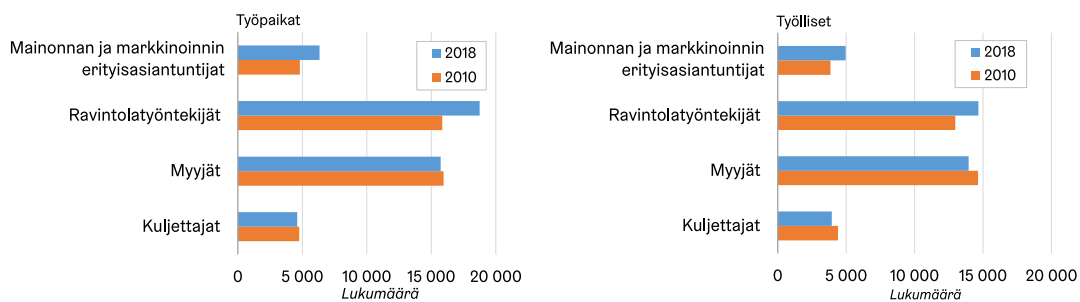
⁴Tarkasteltu ravintolatyöntekijöiden ammattiryhmä koostuu viidestä ammatista (ks. taulukko 1). Vuonna 2018 ravintola- ja suurtaloustyöntekijät muodostivat 45–47 prosenttia, tarjoilijat 22 prosenttia, avustavat keittiötyöntekijät 15 prosenttia, kahvila- ja baarimyyjät 14–15 prosenttia ja baarimestarit 2 prosenttia ammattiryhmän työpaikoista ja työllisistä Helsingissä.

⁵Tarkasteltu myyjien ammattiryhmä koostuu sekä myyjistä että kauppiaista (ks. taulukko 1). Vuonna 2018 myyjät muodostivat noin 94 prosenttia tämän ammattiryhmän työpaikoista ja työllisistä Helsingissä.

⁶Tarkasteltu kuljettajien ammattiryhmä koostuu sekä henkilö-, taksi- ja pakettiautonkuljettajista että linja-auton- ja raitiovaununkuljettajista (ks. taulukko 1). Vuonna 2018 näistä jälkimmäinen joukko muodosti 52 prosenttia ammattiryhmän työpaikoista ja 49 prosenttia ammattiryhmän työllisistä Helsingissä.

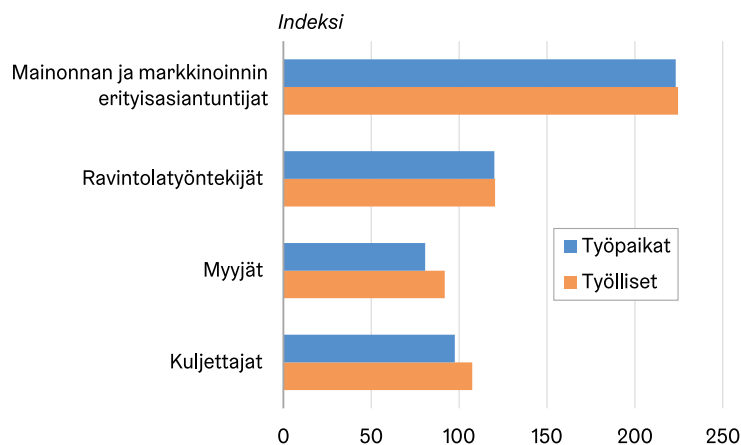
Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden sekä ravintolatyöntekijöiden ammattiryhmissä niin Helsingissä sijaitsevien työpaikkojen kuin Helsingissä asuvien työllisten määrä kasvoi vuosien 2010 ja 2018 välillä (kuvio 3). Kun Helsingin työpaikkojen määrä kaiken kaikkiaan kasvoi ajanjaksolla vajaat kymmenen prosenttia ja työllisten määrä reilut seitsemän prosenttia, mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden ammattiryhmässä työpaikkojen määrä kasvoi liki 32 prosenttia ja työllisten määrä vajaat 29 prosenttia. Ravintolatyöntekijöiden ammattiryhmän kasvu oli myös huomattavaa, heidän työpaikkojensa määrä kasvoi 18 prosenttia ja työllisten määrä 12 prosenttia. Myyjien ja kuljettajien ammattiryhmissä työpaikkojen ja työllisten määrät vähenivät hieman vuosien 2010 ja 2018 välillä.

Kuvio 3. Helsingissä sijaitsevat työpaikat ja Helsingissä asuvat työlliset tarkastelluissa ammattiryhmissä 2018

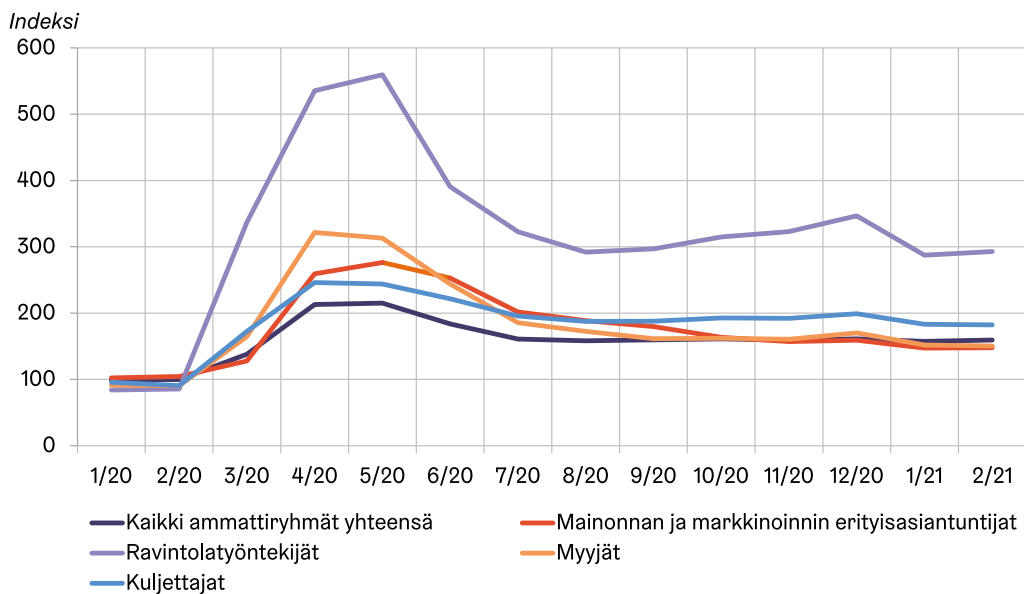
Tarkastelluista ammattiryhmistä Helsinki oli erityisesti erikoistunut mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoihin. Heidän ammattiryhmänsä sijaintiosamääräindeksin arvo – sekä työpaikkojen että työllisten suhteen laskettuna – oli yli 220 vuonna 2018 (kuvio 4). Toisin sanoen, ammattiryhmän työpaikkojen (työllisten) osuus Helsingin työpaikoista (työllisistä) oli yli kaksinkertainen verrattuna ryhmän osuuteen työpaikoista (työllisistä) koko maassa. Myös ravintolatyöntekijöiden ammattiryhmän osuus työpaikoista ja työllisistä oli Helsingissä jonkin verran suurempi kuin koko maassa keskimäärin. Kuljettajien ammattiryhmän osuus työpaikoista ja työllisistä Helsingissä vastasi suunnilleen heidän osuuttaan työpaikoista ja työllisistä koko maassa. Myyjien osuus työpaikoista ja työllisistä Helsingissä oli sen sijaan pienempi kuin heidän osuutensa työpaikoista ja työllisistä koko maassa.

Kuvio 4. Helsingissä sijaitsevien työpaikkojen ja Helsingissä asuvien työllisten ammatillinen erikoistuminen tarkastelluissa ammattiryhmissä, sijaintiosamääräindeksi, koko maa = 100

Koronakriisin työttömyysvaikutukset alkoivat näkyä maaliskuussa 2020. Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tietojen mukaan työttömien työnhakijoiden (sisältäen myös kokoaikaisesti lomautetut) määrä oli Helsingissä korkeimmillaan vuoden 2020 toukokuussa, jolloin heitä oli yli kaksi kertaa niin paljon kuin vuotta aiemmin (kuvio 5). Ravintolatyöntekijöiden työttömyys kasvoi tarkastelluista ryhmistä selvimmin ja oli korkeimmillaan vuoden 2020 toukokuussa. Heitä oli työttömänä tuolloin 5,6-kertainen määrä vuodentakaiseen verrattuna. Myyjiä oli työttömänä eniten vuoden 2020 huhtikuussa, yli kolme kertaa niin paljon kuin vuotta aiemmin. Myös mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden sekä kuljettajien työttömyyden suhteellinen kasvu vuodesta 2019 oli keväällä 2020 suurempaa kuin keskimäärin. Viimeisimpänä tarkasteluhetkenä vuoden 2021 helmikuussa työttömyys oli alemmalla tasolla kuin keväällä 2020 mutta kuitenkin selvästi vuotta 2019 korkeammalla tasolla kaikissa tarkastelluissa ammattiryhmissä. Erityisen korkealla työttömyys oli ravintolatyöntekijöiden keskuudessa. Helmikuussa 2021 heitä oli työttömänä noin kolme kertaa niin paljon kuin vuoden 2019 tai vuoden 2020 helmikuussa.

Kuvio 5. Työttömien työnhakijoiden määrän kehitys tarkastelluissa ammattiryhmissä Helsingissä tammikuu 2020–helmikuu 2021 vuoteen 2019 verrattuna, indeksi, vuoden 2019 vastaava kuukausi = 100

Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tietojen mukaan helmikuussa 2021 Helsingissä oli kaikkiaan 49 349 työtöntä työnhakijaa ja työttömyysaste oli 14,1 prosenttia (taulukko 2).⁷ Työttömiin työnhakijoihin lukeutuvat sekä kokonaan työttömät että kokoaikaisesti lomautetut. Lomautettujen osuus kaikista työttömistä työnhakijoista oli Helsingissä vajaat 19 prosenttia. Tarkastelluista ammattiryhmistä eniten työttömiä työnhakijoita oli ravintolatyöntekijöiden joukossa, 4 151. Myyjiä oli työttömänä 1 703, mai-

⁷Työttömyysaste kaiken kaikkiaan sekä kussakin ammattiryhmässä on laskettu helmikuun 2021 työttömien työnhakijoiden ja vuoden 2018 työvoiman määrän perusteella: työttömyysaste = työttömät työnhakijat 2021 / työvoima 2018 = työttömät työnhakijat 2021 / (työttömät työnhakijat 2018 + työlliset 2018). Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastossa, jonka viimeisimmät ammattikohtaiset tiedot työllisistä ja työvoimasta koskevat vuotta 2018, työttömien määrä tarkoittaa työttömien työnhakijoiden määrää vuoden viimeisenä päivänä. Väestönkasvusta johtuen ammattiryhmien todellinen työttömyysaste vuonna 2021 oli todennäköisesti hieman alhaisempi kuin mitä taulukossa on raportoitu, keskimäärin 0,1–0,3 prosenttiyksikköä. On hyvä huomata, että tämä työttömyysasteen laskentatapa poikkeaa virallisesta ja kansainvälisesti vertailtavasta työttömyysasteesta, joka perustuu Tilastokeskuksen otospohjaisen työvoimatutkimuksen keräämiin tietoihin.

nonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoita 1 100 ja kuljettajia 842. Lomautettujen osuus tarkastelluissa ammattiryhmissä vaihteli myyjien noin 20 prosentista ravintolatyöntekijöiden lähes 50 prosenttiin. Työttömyysaste näissä ryhmissä vaihteli myyjien 11,3 prosentin ja ravintolatyöntekijöiden 25,7 prosentin välillä. Myyjien kohdalla verrattain matalaa työttömyysastetta voi osin selittää se, ettei koronakriisi ole vaikuttanut eri aloilla työskentelevien myyjien työn kysyntään samalla tavalla. Siinä missä esimerkiksi erikoiskaupan ala on kärsinyt kriisin aikana paljon, päivittäistavarakaupan ja kotitaloustavarakaupan alalla on mennyt jopa tavallista paremmin. Myyjien työttömyysasteen taan voi vaikuttaa osin myös osa-aikatyön ja vuokratyön yleisyys kyseisessä ammatissa.

Taulukko 2. Työttömyys tarkastelluissa ammattiryhmissä Helsingissä helmikuussa 2021

	Kaikki ammattiryhmät yhteensä	Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat	Ravintolatyöntekijät	Myyjät	Kuljettajat
Työttömiä työnhakijoita, lkm	49 349	1 110	4 151	1 703	842
Kokoaikaisesti lomautettujen osuus, %	18,7	20,1	49,2	19,9	23,2
Työttömyysaste, %	14,1	19,3	25,7	11,3	19,0
Osuus työttömistä työnhakijoista, %	100,0	2,2	8,4	3,5	1,7

Koko maahan verrattuna koronakriisin keskimääräiset työttömyysvaikutukset ovat toistaiseksi olleet Helsingissä suhteellisesti tarkastellen suuremmat (vrt. liitekuvio 1). Sama havaitaan monilta osin myös tarkastelluissa ammattiryhmissä. Kaikissa tarkastelluissa ammattiryhmissä työttömien työnhakijoiden määrän suhteellinen kasvu suhteessa vuoteen 2019 oli vuoden 2020 kevään aikana Helsingissä suurempaa kuin koko maassa keskimäärin. Myös helmikuussa 2021 työttömien työnhakijoiden määrä oli ravintolatyöntekijöiden sekä myyjien kohdalla Helsingissä enemmän koholla suhteessa vuoden 2019 helmikuuhun kuin maassa keskimäärin. Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden sekä kuljettajien keskuudessa työttömien työnhakijoiden määrä helmikuussa 2021 suhteessa vuoden 2019 helmikuuhun oli Helsingissä ja koko maassa liki yhtä paljon koholla.

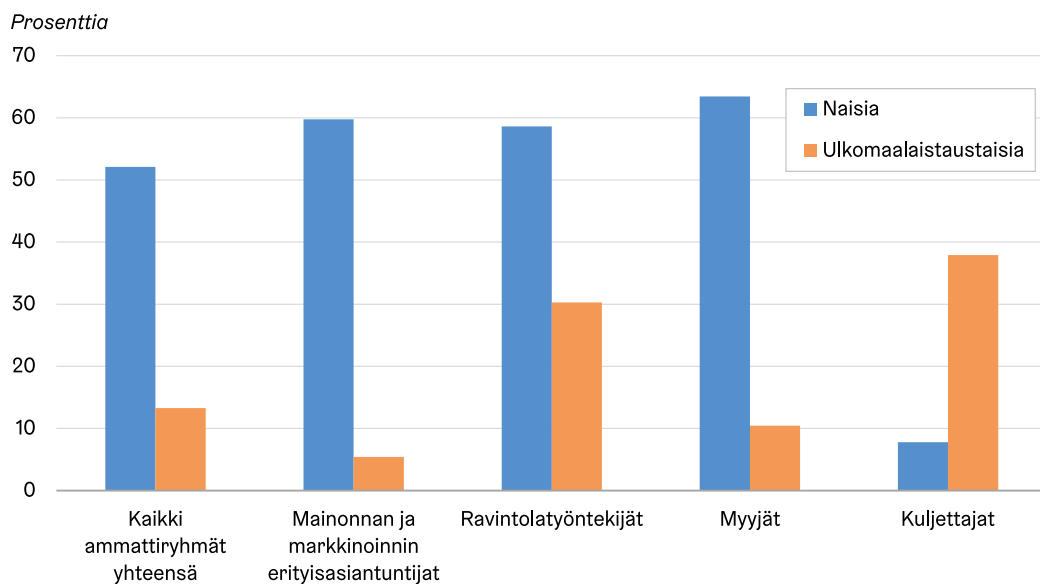
Mitä tulee helmikuun 2021 työttömyysasteeseen, työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Helsingissä reilut 1,5 prosenttiyksikköä korkeampi kuin maassa keskimäärin (vrt. liitetaulukko 1). Tarkastelluissa ammattiryhmissä ravintolatyöntekijöiden ja kuljettajien työttömyysaste oli selvästi korkeampi Helsingissä kuin koko maassa keskimäärin. Toisaalta ravintolatyöntekijöiden keskuudessa lomautettujen osuus työttömistä oli Helsingissä huomattavasti suurempi kuin maassa keskimäärin. Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden sekä myyjien kohdalla työttömyysaste oli Helsingissä alhaisempi kuin koko maassa keskimäärin. Helsingissä erityisesti työttömät ravintolatyöntekijät muodostivat erityisen suuren osuuden kaikista Helsingin helmikuun 2021 työttömistä, ja oli selvästi suurempi kuin vastaava osuus koko maassa keskimäärin.

Ammattiryhmät ovat eriytyneet taustaominaisuuksiltaan, naisten ja nuorten osuus on osassa ryhmiä suuri

Tarkasteltujen ammattiryhmien välillä oli eroja sukupuolijakaumassa, ulkomaalaistaustaisten osuuksissa ja ikärakenteessa. Vuonna 2018 naisten osuus oli suurin, 63 prosenttia, Helsingissä asuvien myyjien joukossa (kuvio 6).⁸ Myös mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoista ja ravintolatyöntekijöistä liki kolme viidesosaa oli naisia. Kuljettajista sen sijaan vain 8 prosenttia oli naisia. Keskimäärin 52 prosenttia Helsingissä asuvista työllisistä oli naisia vuonna 2018.

Tarkastelluissa ammattiryhmissä ulkomaalaistaustaisten osuus oli vuonna 2018 suurin Helsingissä asuvien kuljettajien ja ravintolatyöntekijöiden joukossa (kuvio 6).⁹ Helsingissä asuvista kuljettajista 38 prosenttia ja ravintolatyöntekijöistä 30 prosenttia oli ulkomaalaistaustaisia. Ulkomaalaistaustaisten osuus Helsingissä asuvista työllisistä oli keskimäärin noin 13 prosenttia. Ulkomaalaistaustaisia oli keskimääräistä vähemmän myyjien sekä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden keskuudessa. Suurin osa eri ammattiryhmien ulkomaalaistaustaisista oli syntynyt ulkomailla. Suomessa syntyneiden ulkomaalaistaustaisten osuus oli suurin myyjien joukossa. 13 prosenttia ulkomaalaistaustaisista myyjistä oli syntynyt Suomessa. Vastaava osuus muissa tarkastelluissa ammattiryhmissä oli yhdestä neljään prosenttia, ja keskimäärin reilut neljä prosenttia. On hyvä huomata, että Suomessa syntyneet ulkomaalaistaustaiset ovat keskimäärin hyvin nuoria, mikä osin selittää heidän pientä osuuttaan ulkomaalaistaustaisista työllisistä.

Kuvio 6. Naisten ja ulkomaalaistaustaisten osuus Helsingissä asuvista työllisistä tarkastelluissa ammattiryhmissä 2018

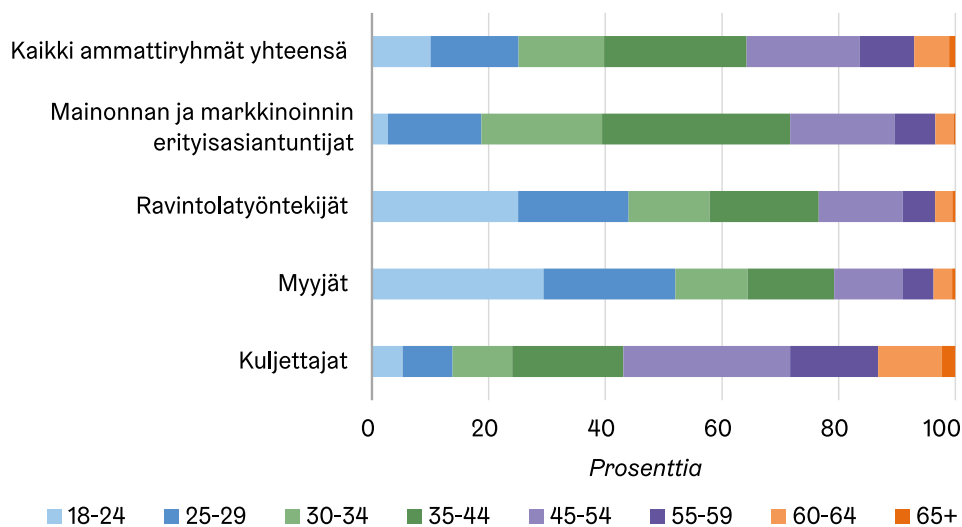
⁸Tarkastelut tehdään vain ammattiryhmiin kuuluvien Helsingissä asuvien työllisten joukossa, sillä tietoa ammattiryhmään kuuluvien Helsingissä työssäkäyvien ulkomaalaistaustaisuudesta ei ollut käytettävissä.

⁹Ulkomaalaistaustaisia ovat ulkomailla tai Suomessa syntyneet, joiden vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla.

Vuonna 2018 nuorten työntekijöiden osuus tarkastelluista ammattiryhmistä oli suurin Helsingissä asuvien myyjien ja ravintolatyöntekijöiden joukossa (kuvio 7). Siinä missä 30 prosenttia myyjistä ja 25 prosenttia ravintolatyöntekijöistä oli alle 25-vuotiaita, kaikista Helsingissä asuvista työllisistä tähän ikäryhmään lukeutui noin 10 prosenttia. Myös 25–29-vuotiaiden osuus oli myyjien ja ravintolatyöntekijöiden keskuudessa korkein. Suurta nuorten osuutta näissä ammateissa selittänee osin osa-aikatyön yleisyys näillä aloilla. Vuonna 2017 majoitus- ja ravitsemistoiminnassa työskentelevistä suomalaisista lähes 40 prosenttia teki osa-aikatyötä, ja tukku- ja vähittäiskaupan alalla vastaava osuus oli noin 25 prosenttia (Lukkarinen 2018).¹⁰ Kaiken kaikkiaan osa-aikatyön tekeminen oli selvästi harvinaisempaa: vuonna 2017 keskimäärin 16 prosenttia suomalaisista työllisistä työskenteli osa-aikaisesti (Mt.).

Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat olivat tyypillisimmin 35–44-vuotiaita, kun taas kuljettajat olivat tyypillisimmin 45–54-vuotiaita. 55 vuotta täyttäneitä oli tarkastelluista ammattiryhmistä suhteellisesti eniten kuljettajien joukossa, 28 prosenttia. Keskimäärin 55 vuotta täyttäneet muodostivat reilun 16 prosentin osuuden kaikista Helsingissä asuvista työllisistä.

Kuvio 7. Helsingissä asuvien työllisten ikäjakauma tarkastelluissa ammattiryhmissä 2018

¹⁰Tiedot osa-aikatyötä tekevästä perustuvat Tilastokeskuksen otospohjaiseen työvoimatutkimukseen. Näitä tietoja kerätään toimialoitain, ja ne koskevat kaikkia Suomessa asuvia työllisiä.

Ammattiryhmien työpaikkoja sijaitsee enimmäkseen Helsingin kantakaupungissa, asuminen sijoittuu työpaikkojen lähelle ja asuinlähiöihin

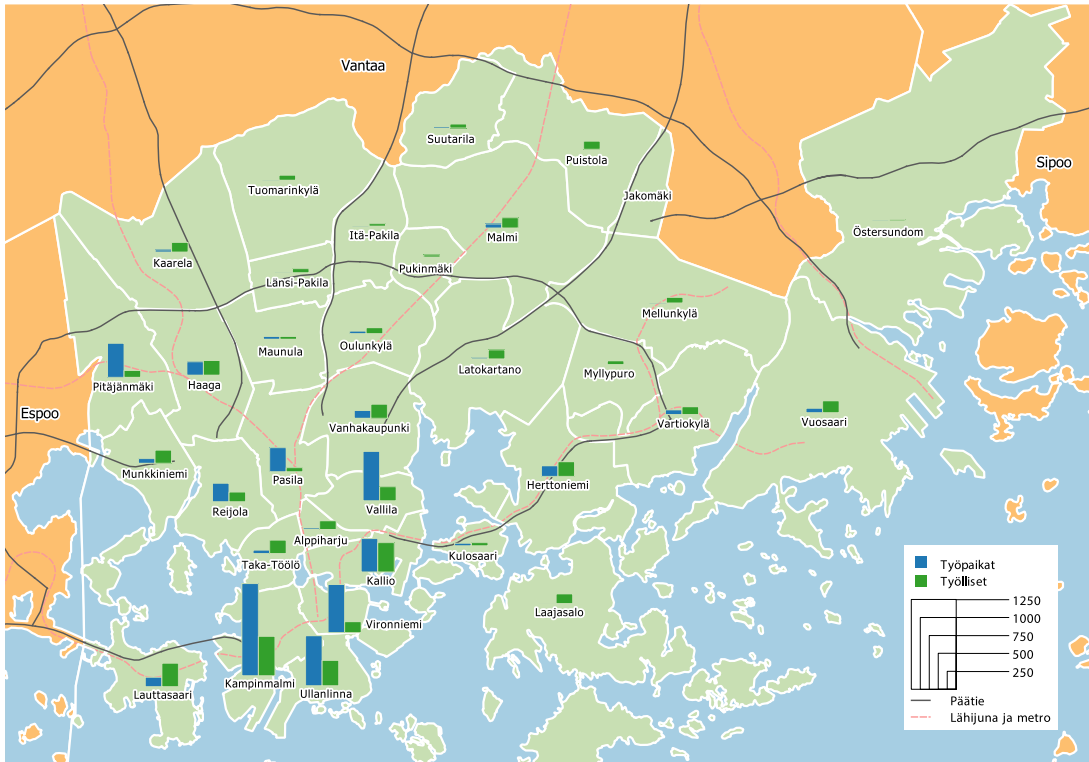
Tässä luvussa selvitetään, missä Helsingin peruspiireissä tarkasteltujen ammattiryhmien työpaikat sijaitsivat sekä missä Helsingin peruspiireissä ammattiryhmiin kuuluivat asuivat vuonna 2018.¹¹ Lisäksi luvussa valotetaan ammattiryhmien keskittymistä ja niiden paikallista merkittävyyttä tarkastelemalla, missä peruspiireissä ammattiryhmien työpaikat ja ammattiryhmiin kuuluvat työlliset muodostivat erityisen suuret osuudet peruspiireissä sijaitsevista työpaikoista ja niissä asuvista työllisistä.

Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden työpaikkoja sijaitsi eniten kantakaupungissa sijaitsevilla Kampinmalmin, Ullanlinnan, Vallilan ja Vironniemen peruspiireissä (kuvio 8 ja liitetaulukko 2). Yhteensä näissä peruspiireissä sijaitsi yli puolet kyseisen ammattiryhmän Helsingissä sijaitsevista työpaikoista. Nämä olivat myös peruspiirejä, joissa ylipäätään sijaitsi paljon työpaikkoja. Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoita työskentelee sekä eri alojen yritysten mainonnasta ja markkinoinnista vastaavina että nimenomaan mainontaan ja markkinointiin erikoistuneissa yrityksissä, jotka myyvät palvelujaan lähinnä muille yrityksille. On siten luontevaa, että heidän työpaikkansa sijaitsevat muutoinkin työpaikkavaltaisilla alueilla. Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden työpaikkaosuus oli suurin Kulosaaren, Ullanlinnan ja Vallilan peruspiireissä, joissa ammattiryhmän työpaikat muodostivat yli 2,5 prosenttia kunkin peruspiirin työpaikoista. Keskimäärin mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden työpaikkaosuus Helsingissä oli 1,6 prosenttia.

Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoita asui paljon Kampinmalmin ja Ullanlinnan peruspiireissä, samoin kuin Lauttasaaren ja Kallion peruspiireissä (kuvio 8 ja liitetaulukko 3). Tähän ammattiryhmään kuuluvat työlliset asuivatkin suurelta osin niissä peruspiireissä tai lähellä niitä peruspiirejä, joissa myös sijaitsi runsaasti ammattiryhmän työpaikkoja. Ammattiryhmään kuuluvia työllisiä asui melko vähän kantakaupungin ulkopuolella, ja Pitäjänmäen peruspiirin työpaikkakeskittymää lukuun ottamatta kantakaupungin ulkopuolella sijaitsi myös varsin vähän ammattiryhmän työpaikkoja. Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden osuus työllisistä oli suurin Ullanlinnan ja Lauttasaaren peruspiireissä, joissa asuvista työllisistä 2,5 prosenttia kuului kyseiseen ammattiryhmään. Osuus oli vain hieman tätä pienempi, 2,3–2,4 prosenttia, Kulosaaren, Kampinmalmin, Vironniemen ja Kallion peruspiireissä. Keskimäärin ammattiryhmään kuuluvien osuus Helsingissä asuvista työllisistä oli 1,6 prosenttia.

¹¹Lukumäärätiedot peruspiireistä, joissa sijaitsi vähemmän kuin kymmenen ammattiryhmään kuuluvaa työpaikkaa tai joissa asui vähemmän kuin kymmenen ammattiryhmään kuuluvaa työllistä, ovat tietosuojattu eikä niitä julkaista.

Kuvio 8. Helsingissä sijaitsevat työpaikat ja Helsingissä asuvat työlliset mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden ammattiryhmässä peruspiireittäin 2018

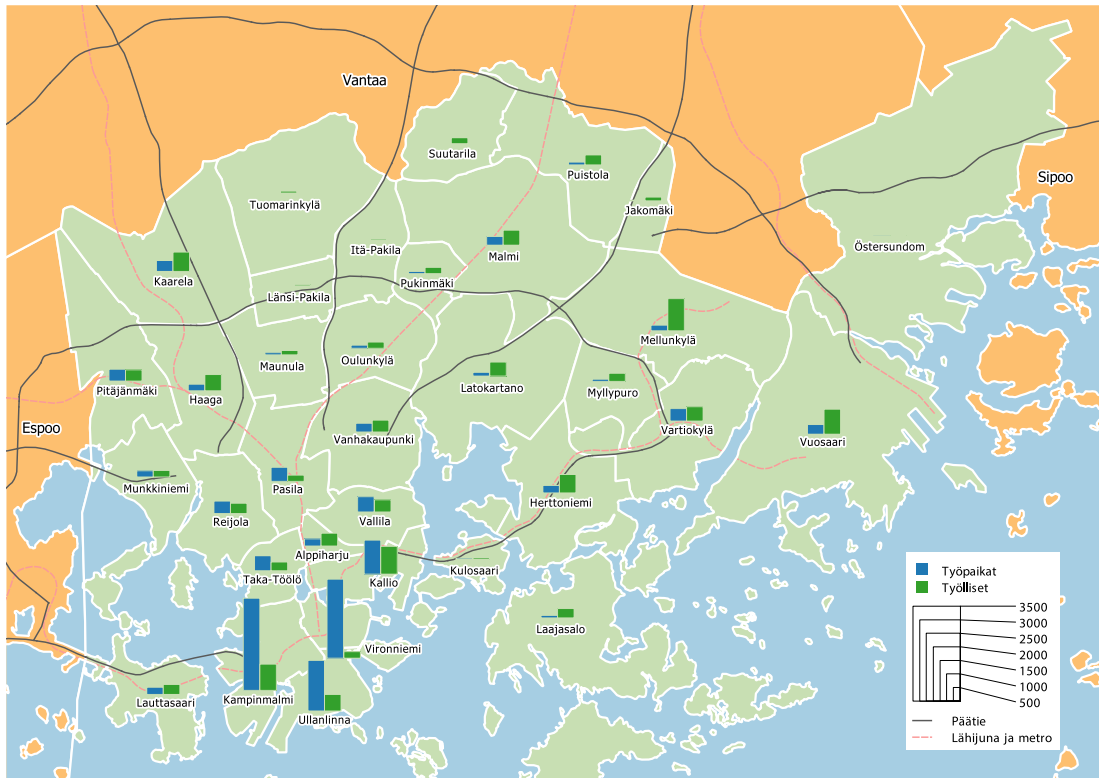

Myös ravintolatyöntekijöiden työpaikkoja sijaitsi paljon kantakaupungin alueella vuonna 2018, erityisesti Kampinmalmin, Vironniemen, Ullanlinnan ja Kallion peruspiireissä (kuvio 9 ja liitetaulukko 2). Näissä peruspiireissä sijaitsi puolet kyseisen ammattiryhmän Helsingissä sijaitsevista työpaikoista. Ravintolatyöntekijöiden työpaikkoja sijaitsi jonkin verran muuallakin, esimerkiksi palvelen kuluttajia Vartiokylän ja Kaarelan peruspiirien kauppakeskuksissa ja niiden läheisyydessä, tai palvelen työssäkäyviä esimerkiksi Pitäjänmäen ja Pasilan peruspiirien työpaikkakeskittymissä.¹² Ravintolatyöntekijöiden työpaikkaosuus oli erityisen suuri Alppiharjun peruspiirissä, jossa ammattiryhmän työpaikat muodostivat 9,6 prosenttia peruspiirin työpaikoista. Heidän työpaikkaosuutensa oli suuri, 7–8 prosenttia, myös Kaarelan, Ullanlinnan ja Vironniemen peruspiireissä. Keskimäärin ravintolatyöntekijöiden työpaikkaosuus oli Helsingissä 4,6 prosenttia.

Helsingissä asuvista ravintolatyöntekijöistä monet myös asuivat kantakaupungissa, erityisesti Kallion ja Kampinmalmin peruspiireissä, mutta paljon heitä asui myös Mellunkylän ja Vuosaaren peruspiireissä (kuvio 9 ja liitetaulukko 3). Kaksi viimeksi mainittua peruspiiriä ovat lähinnä asuinalueita, ja niissä sekä niiden läheisissä peruspiireissä sijaitsi varsin vähän ravintolatyöntekijöiden työpaikkoja suhteessa alueella asuvien ravintolatyöntekijöiden määrään. Ravintolatyöntekijöiden osuus työllisistä oli suurin Mellunkylän peruspiirissä, jossa asuvista työllisistä 7,6 prosenttia kuului kyseiseen ammattiryhmään. Osuus oli reilut 6 prosenttia Jakomäen, Pukinmäen ja Alppiharjun peruspiireissä. Keskimäärin ravintolatyöntekijöiden osuus Helsingissä asuvista työllisistä oli 4,6 prosenttia.

¹²Pasilassa sijaitseva kauppakeskus Mall of Tripla avautui vuoden 2019 lopussa. Kartta näyttää vuoden 2018 lopun tilanteen, eli siinä ei vielä näy kauppakeskuksen vaikutusta eri ammattiryhmien, esimerkiksi ravintolatyöntekijöiden tai myyjien, työpaikkamääriin Pasilan peruspiirissä.

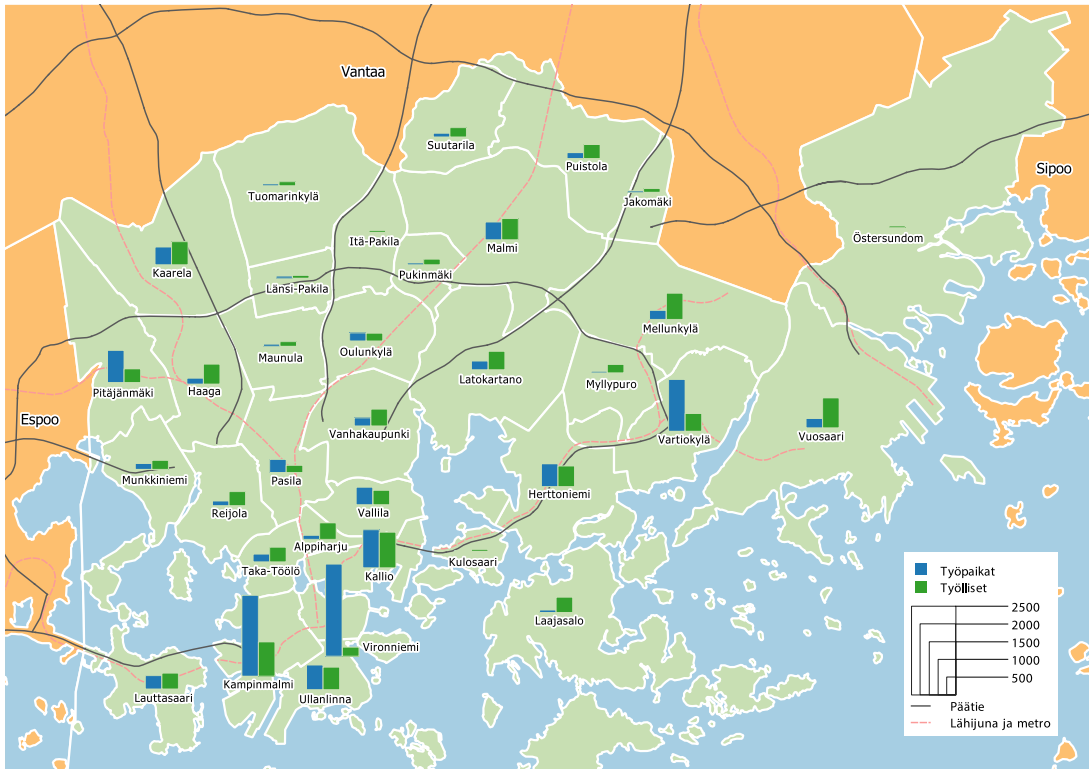
Kuvio 9. Helsingissä sijaitsevat työpaikat ja Helsingissä asuvat työlliset ravintolatyöntekijöiden ammattiryhmässä peruspiireittäin 2018

Kahden edellä tarkastellun ammattiryhmän tapaan myyjien työpaikoista monet sijaitsivat kantakaupungin alueella vuonna 2018, erityisesti Vironniemen ja Kampinmalmin peruspiireissä (kuvio 10 ja liitetaulukko 2). Myös Vartiokylän ja Kallion peruspiireissä tämän ammattiryhmän työpaikkoja sijaitsi paljon. Vajaa puolet myyjien työpaikoista sijaitsi näissä neljässä peruspiirissä. Kantakaupungin ulkopuolella myyjien työpaikka-keskittymiksi nousivat esimerkiksi Vartiokylän, Pitäjänmäen, Herttoniemen ja Kaarelan peruspiirit, joissa sijaitsi joko suurempia yksittäisiä kauppakeskuksia tai laajahkoja ostoskeskuksia. Myyjä työskenteli kuitenkin jonkin verran kaikissa peruspiireissä, palvelen alueiden asukkaita muun muassa päivittäistavara-kaupoissa sekä muissa paikallisissa, usein pienissä, palveluyrityksissä. Myyjien työpaikkaosuus oli erityisen suuri Vartiokylän ja Kaarelan peruspiireissä, 16 ja 10 prosenttia. Osuus oli melko suuri myös Jakomäen, Vironniemen, Tuomarinkylän ja Herttoniemen peruspiireissä, kussakin 6–8 prosenttia. Keskimäärin myyjien työpaikkaosuus oli Helsingissä 3,8 prosenttia.

Eniten myyjä asui Kallion, Kampinmalmin ja Vuosaaren ja Mellunkylän peruspiireissä (kuvio 10 ja liitetaulukko 3). Siinä missä kahdessa ensin mainitussa peruspiirissä sijaitsi myös paljon myyjien työpaikkoja, kaksi viimeksi mainittua peruspiiriä ovat lähinnä asuinalueita, joissa sijaitsi suhteellisen vähän myyjien työpaikkoja. Myyjien osuus työllisistä oli suurin, 6,1 prosenttia, Alppiharjun peruspiirissä. Osuus oli yli 5 prosenttia Kallion, Vartiokylän, Suutarilan, Vuosaaren, Östersundomin ja Jakomäen peruspiireissä. Keskimäärin myyjät muodostivat 4,4 prosentin osuuden Helsingissä asuvista työllisistä.

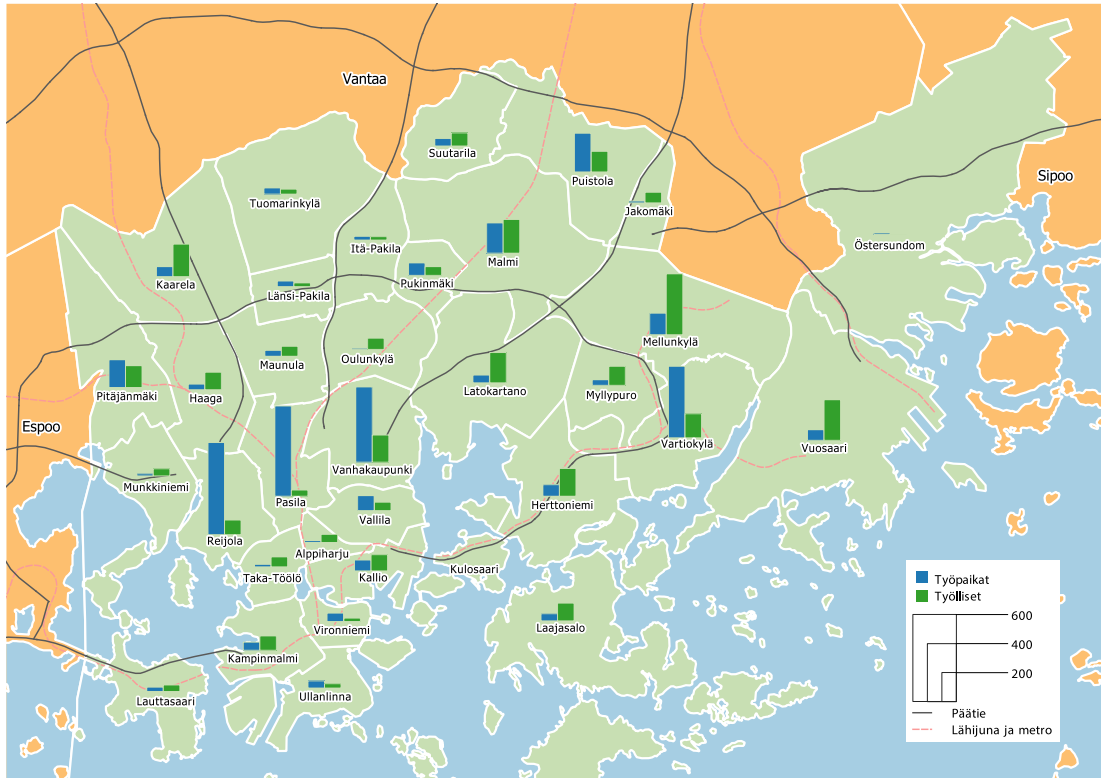
Kuvio 10. Helsingissä sijaitsevat työpaikat ja Helsingissä asuvat työlliset myyjien ammattiryhmässä peruspiireittäin 2018

Kuljettajien työpaikkojen sijainti poikkesi selvästi muiden ammattiryhmien työpaikkojen sijainnista vuonna 2018 (kuvio 11 ja liitetaulukko 2). Suuri osa kuljettajien työpaikoistaan sijaitsi Reijolan, Pasilan ja Vanhankaupungin ja Vartiokylän peruspiireissä. Näissä peruspiireissä sijaitsi hieman alle puolet Helsingissä sijaitsevista kuljettajien työpaikoista. On syytä huomata, että työpaikan sijainti määräytyy työntekijän työnantajan tai yrittäjän toimipaikan, tässä tapauksessa lähinnä bussi- tai raitiovaunuvarikon tai taksirytyksen toimipisteen, sijainnin mukaan. Kuljettajien työ on kuitenkin luonteeltaan liikkuvaa, joten he eivät välttämättä suorita varsinaisia työtehtäviään niissä peruspiireissä, joissa heidän toimipaikkansa sijaitsee. Kuljettajien työpaikkaosuus oli korkein Puistolalan peruspiirissä, 6 prosenttia. Vartiokylän, Pukinmäen ja Tuomarinkylän peruspiireissä kuljettajien työpaikat muodostivat kussakin 5 prosenttia peruspiirin työpaikoista. Keskimäärin kuljettajien työpaikkaosuus oli Helsingissä 1,1 prosenttia.

Suhteellisen harva Helsingissä asuvista kuljettajista kuitenkin asui niissä peruspiireissä, joissa heidän työpaikkojaan sijaitsi eniten (kuvio 11 ja liitetaulukko 3). Heitä kuitenkin asui paljon esimerkiksi Vartiokylän ja Vanhankaupungin työpaikkakeskittymien läheisissä Mellunkylän, Vuosaaren ja Latokartanon peruspiireissä. Kuljettajien osuus työllisistä oli suurin Jakomäen peruspiirissä, jossa asuvista työllisistä 3,3 prosenttia oli kuljettajia. Tämän lisäksi osuus oli yli 2 prosenttia vain Mellunkylän ja Myllypuron peruspiireissä. Keskimäärin kuljettajien osuus Helsingissä asuvista työllisistä oli 1,2 prosenttia.

Kuvio 11. Helsingissä sijaitsevat työpaikat ja Helsingissä asuvat työlliset kuljettajien ammattiryhmässä peruspiireittäin 2018

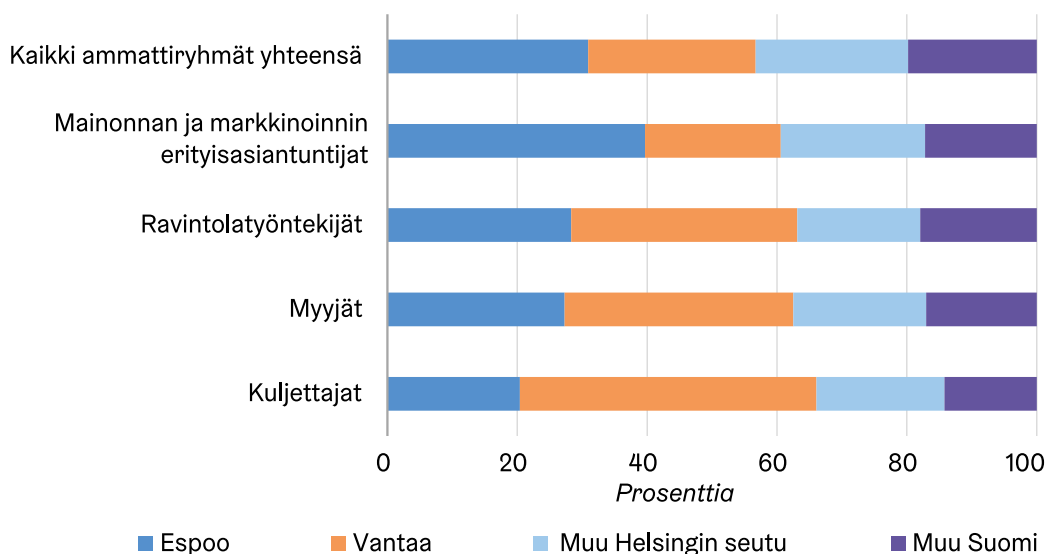

Ammattiryhmien pendelöinti Helsinkiin ja Helsingistä ei ole samanlaista, Helsingin ja Espoon tai Helsingin ja Vantaan välinen pendelöinti on kuitenkin yleisintä

Tässä luvussa tarkastellaan Helsinkiin ja Helsingistä suuntautuvaa pendelöintiä valituissa ammattiryhmissä vuonna 2018. Helsingissä työssäkäyvistä keskimäärin 40 prosenttia pendelöi Helsinkiin vuonna 2018 eli asui jossakin muussa kunnassa kuin Helsingissä mutta työskenteli Helsingissä. Tarkastelluissa ammattiryhmissä Helsinkiin pendelöinti oli näin yleistä ainoastaan Helsingissä työssäkäyvien mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden keskuudessa. Muiden ammattiryhmien kohdalla 31–33 prosenttia Helsingissä työssäkäyvistä asui jossakin muussa kunnassa kuin Helsingissä.

Ammattiryhmät poikkesivat toisistaan myös sen suhteen, missä Helsinkiin pendelöivät asuivat (kuvio 12). Noin 40 prosenttia Helsinkiin pendelöivistä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoista asui Espoossa. Tässä ammattiryhmässä Espoosta pendelöinti oli tyypillisempää kuin Helsinkiin pendelöivien keskuudessa keskimäärin. Muissa ammattiryhmissä pendelöinti Helsinkiin oli yleisintä Vantaalta. Erityisen moni Helsinkiin pendelöivistä kuljettajista asui Vantaalla, noin 45 prosenttia. Niin Helsinkiin pendelöivien kuljettajien, ravintolatyöntekijöiden kuin myyjienkin ammattiryhmässä Vantaalta pendelöinti oli tyypillisempää kuin Helsinkiin pendelöivien keskuudessa keskimäärin. Helsingin seudun pienemmistä kunnista ja muualta Suomesta pendelöivät muodostivat melko samankaltaiset osuudet pendelöivistä kaikissa tarkastelluissa ammattiryhmissä.

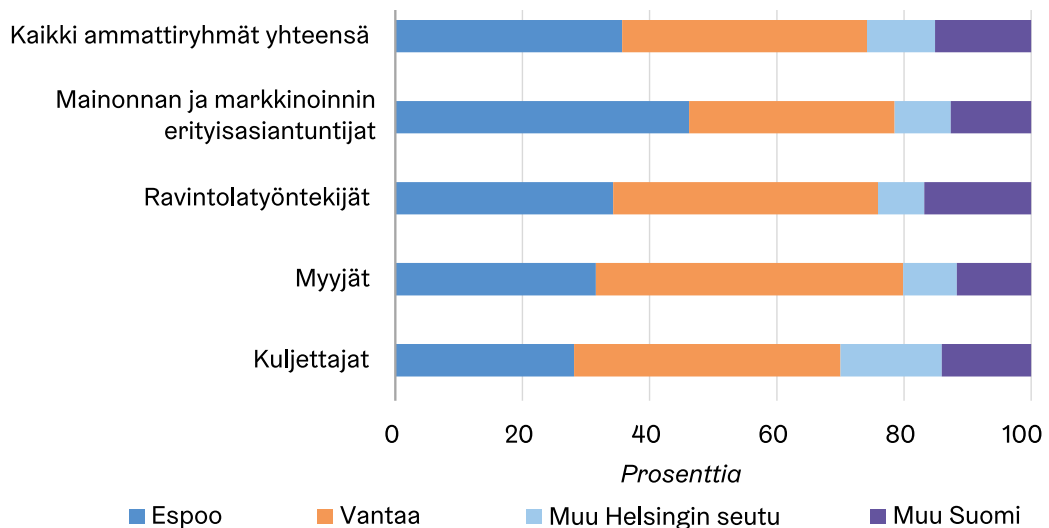
Kuvio 12. Helsinkiin pendelöivät tarkasteltuihin ammattiryhmiin kuuluvat asuinpaikan mukaan 2018

Helsingissä asuvista työllisistä keskimäärin 23 prosenttia työskenteli jossain muussa kunnassa kuin Helsingissä vuonna 2018. Helsingissä asuvista mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoista sekä myyjistä hieman suurempi osuus, 24 prosenttia, pendelöi johonkin toiseen kuntaan töihin. Helsingissä asuvista kuljettajista 20 prosenttia ja ravintolatyöntekijöistä vain 13 prosenttia työskenteli jossain muualla kuin Helsingissä.

Lähes puolet Helsingistä pendelöivistä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoista suuntasi Espooseen (kuvio 13). Osuus oli selvästi suurempi kuin Helsingistä pendelöivien keskuudessa keskimäärin. Pendelöivistä myyjistä liki puolet työskenteli Vantaalla, mutta myös pendelöivien ravintolatyöntekijöiden ja kuljettajien keskuudessa Vantaalla työskentelevien osuus oli huomattava, noin 42 prosenttia. Pendelöivien kuljettajien joukossa Helsingin seudun pienemmissä kunnissa työskentelevien osuus oli muihin tarkasteltuihin ammattiryhmiin verrattuna suuri. Muualla Suomessa työskentelevien osuus pendelöivistä oli suurin puolestaan ravintolatyöntekijöiden kohdalla. Koska käytetyt tiedot koskevat työllisten tilannetta vuoden viimeisellä viikolla, on luultavaa, että tätä selittää ainakin osin ravintolatyöntekijöiden kausityöskentely esimerkiksi Lapin matkailukohteissa.

Kuvio 13. Helsingistä pendelöivät tarkasteltuihin ammattiryhmiin kuuluvat työssäkäyntipaikan mukaan 2018

Yhteenveto

Tässä raportissa tarkasteltiin Helsingin näkökulmasta neljää ammattiryhmää, joissa työttömyys on kasvanut voimakkaasti vuonna 2020 alkaneen koronakriisin myötä. Nämä ammattiryhmät olivat mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat, ravintolatyöntekijät, myyjät ja henkilöliikenteen kuljettajat. Raportissa tarkasteltiin, millaisia näihin ammattiryhmiin kuuluvat ovat taustaominaisuuksiltaan, missä he asuivat ja missä heidän työpaikkansa sijaitsivat Helsingin sisällä sekä Helsingistä ja Helsinkiin suuntautuvaa pendelöintiä näissä ammattiryhmissä. Kaikkien ammattiryhmien näkökulmasta samoja teemoja käsitellään laajemmin tutkimuskatsauksessa ”Ammattilaiset ja pendelöinti Helsingissä” (Ansala 2021).

Raportti perustuu pääosin ammattilastoaineistoon, jonka lähteenä on Tilastokeskuksen vuoden 2018 lopun tilannetta kuvaava työssäkäyntitilasto. Valtaosa raportista kuvaa siis koronakriisiä edeltänyttä tilannetta Helsingin ja sen seudun työmarkkinoilla. Tarkasteluissa hyödynnettiin myös työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tietoja työttömistä työnhakijoista vuosina 2019–2021.

Tarkastelluista ammattiryhmistä suurimmat Helsingissä ovat myyjät sekä ravintolatyöntekijät. Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat ovat puolestaan ammattiryhmä, johon Helsinki on voimakkaasti erikoistunut suhteessa koko maahan. Sekä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden että ravintolatyöntekijöiden ammattiryhmät ovat kasvaneet Helsingissä 2010-luvulla voimakkaasti.

Tarkastelluista ammattiryhmistä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat, ravintolatyöntekijät sekä myyjät työskentelevät pääosin niissä Helsingin peruspiireissä, joissa muutenkin työskentelee paljon työllisiä. Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden työpaikat ovat keskittyneet voimakkaasti kantakaupunkiin. Myyjien ja ravintolatyöntekijöiden työpaikkakeskittymiä löytyy kantakaupungin lisäksi myös esimerkiksi Pitäjänmäen, Vartiokylän ja Kaarelan kaltaisista peruspiireistä, joissa sekä alueiden kauppai- tai ostoskeskuksissa asioivat että alueilla työskentelevät luovat kysyntää näiden ammattiryhmien palveluille. Kuljettajien työpaikkojen keskittyminen erityisesti Reijolan, Pasilan ja Vanhankaupungin peruspiireihin sen sijaan poikkeaa selvästi muiden tarkasteltujen ammattiryhmien työpaikkojen sijoittumisesta.

Helsingissä asuvien mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden asuinpaikat sijoittuvat valtaosin lähelle heidän työpaikkakeskittymiään kantakaupungissa. Muihin-kin tarkasteltuihin ammattiryhmiin kuuluvien helsinkiläisten asuinpaikoista osa sijoittuu lähelle heidän työpaikkakeskittymiään, mutta monet heistä asuvat myös muun muassa Itä-Helsingin peruspiireissä, joista useat ovat profiloituneet lähinnä asuinalueiksi.

Tarkastellut ammattiryhmät poikkeavat toisistaan myös sen suhteen, kuinka yleistä pendelöintiä Helsinkiin ja Helsingistä niiden keskuudessa on ja miten tämä pendelöinti suuntautuu. Yleisintä Helsinkiin pendelöintiä on mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden keskuudessa. Eniten tähän ammattiryhmään kuuluvia pendelöi Espoosta, kun taas muissa tarkastelluissa ammattiryhmissä pendelöinti Helsinkiin on yleisintä Vantaalta. Helsingistä pendelöintiä on yleisintä mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijoiden sekä myyjien joukossa. Helsingissä asuvista ravintolatyöntekijöistä sen sijaan verrattain harva työskentelee Helsingin ulkopuolella. Siinä missä Helsingistä pendelöivät mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat suuntaavat tyypillisimmin Espooseen, muihin ammattiryhmiin kuuluvat suuntaavat useimmin Vantaalle.

Vuonna 2020 alkaneella koronakriisillä on ollut jo nyt merkittäviä vaikutuksia Helsingin ja koko maan työmarkkinoihin, ja eritoten muun muassa tässä raportissa tarkasteltuihin ammattiryhmiin. On kuitenkin vielä epäselvää, millaisia laajempia vaikutuksia koronakriisillä tulee olemaan Helsingin ja sen seudun yhteen kytkeytyneiden työmark-

kinoiden dynamiikkaan pitemmällä aikavälillä. Esimerkkiammattiryhmien kautta tämä raportti auttaa osaltaan hahmottamaan ja ennakoimaan, millaisia ammatillaisia kriisin työmarkkinavaikutukset ovat tähän mennessä erityisesti koskettaneet, ja kuinka nämä vaikutukset voivat kohdentua alueellisesti niin Helsingin sisällä kuin laajemminkin Helsingin seudulla. Juuri tästä näkökulmasta kriisin vaikutuksista ei ole vielä saatavilla ajantasaista ja kattavaa tietoa, mutta ymmärrys nykyhetken johtaneesta kehityksestä on keskeistä suunniteltaessa muun muassa alueellista ja ammatillista liikkuvuutta parantavia toimia, joilla voidaan helpottaa eri ammattilaisten sopeutumista yllättäviinkin työmarkkinoiden muutoksiin.

Lähteet

Ansala L. 2021. *Ammattilaiset ja pendelöinti Helsingissä*. Tutkimuskatsauksia 2021:2. Helsinki: Helsingin kaupunginkanslia, kaupunkitieto.

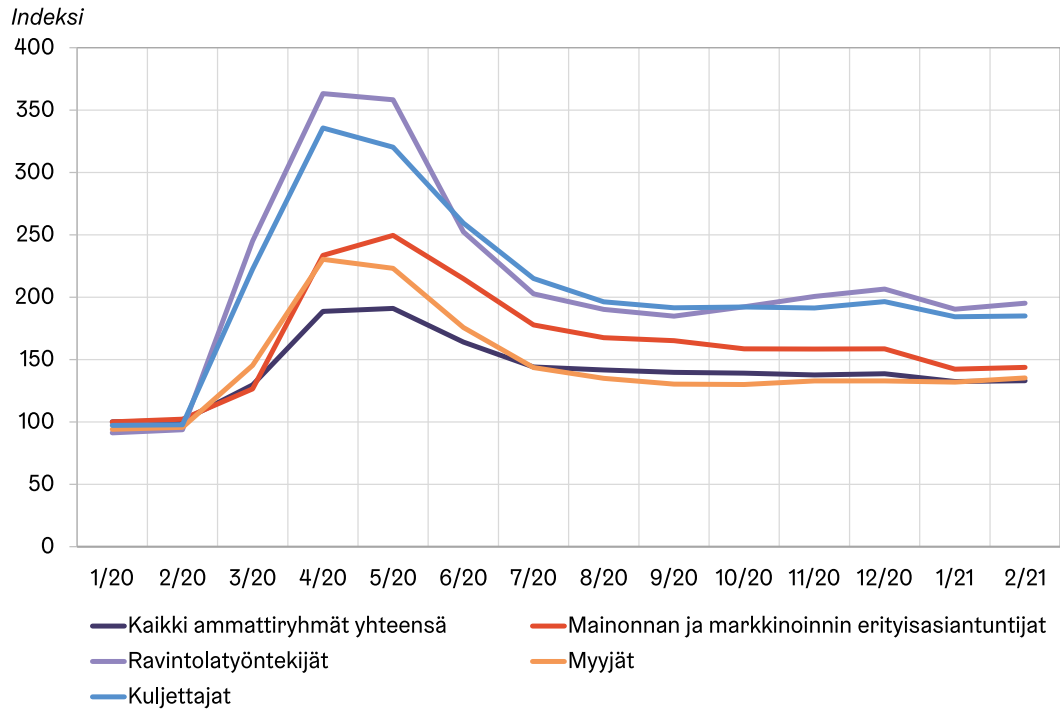
Lukkarinen H. 2018. *Vastentahtoiset osa-aikatyöt yleistyneet 2010-luvulla* [verkkajulkaisu]. Tieto&Trendit -artikkeli. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 2.4.2021]. Saantitapa: <https://www.stat.fi/tietotrendit/artikkelit/2018/vastentahtoiset-osa-aikatyot-yleistyneet-2010-luvulla/>

Tilastokeskus. 2011. *Ammattiluokitus 2010*. Käsikirjoja 14. Helsinki: Tilastokeskus.

Tilastokeskus. 2021. *Ammattiluokitus 2010* [verkkajulkaisu]. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 26.1.2021]. Saantitapa: <https://www.stat.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

Liitetaulukot

Liitekuvio 1. Työttömien työnhakijoiden määrän kehitys tarkastelluissa ammattiryhmissä Suomessa tammikuu 2020–helmikuu 2021 vuoteen 2019 verrattuna, indeksi, vuoden 2019 vastaava kuukausi = 100

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Työttömyys tarkastelluissa ammattiryhmissä Suomessa helmikuussa 2021

	Kaikki ammattiryhmät yhteensä	Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat	Ravintolatyöntekijät	Myyjät	Kuljettajat
Työttömiä työnhakijoita, lkm	327 130	4 530	21 871	14 547	4 415
Kokoaikaisesti lomautettujen osuus, %	17,0	17,8	36,4	12,3	24,8
Työttömyysaste, %	12,4	22,9	21,3	11,7	14,7
Osuus työttömistä työnhakijoista, %	100,0	1,4	6,7	4,4	1,3

Liitetaulukko 2. Helsingissä sijaitsevat työpaikat tarkastelluissa ammattiryhmissä peruspiireittäin 2018

Peruspiiri	Kaikki ammattiryhmät yhteensä	Mainonnan ja markkinoinnin erityisasiantuntijat	Ravintolatyöntekijät	Myyjät	Kuljettajat
Helsinki yhteensä	409 246	6 336	18 744	15 730	4 608
Kampinmalmi	52 805	1 284	3 402	2 280	58
Vironniemi	39 470	670	2 915	2 599	59
Pasila	28 145	337	528	376	624
Pitäjänmäki	27 336	476	448	907	192
Vallila	27 012	688	566	493	104
Kallio	25 854	467	1 261	1 079	76
Ullanlinna	24 502	700	1 877	703	51
Reijola	24 118	257	472	136	636
Malmi	11 788	59	330	502	209
Vanhakaupunki	11 119	113	328	229	520
Taka-Töölö	10 879	51	554	222	18
Herttoniemi	10 161	149	285	650	81
Haaga	9 591	191	245	171	40
Vartiokylä	9 407	66	466	1 467	495
Lauttasaari	7 414	131	271	380	32
Latokartano	6 455	21	141	254	56
Vuosaari	6 445	61	366	272	75
Oulunkylä	6 211	36	122	237	...
Kaarela	4 893	32	405	510	71
Puistola	4 424	16	106	176	268
Maunula	4 394	42	81	69	41
Mellunkylä	4 278	...	217	256	150
Munkkiniemi	4 270	69	234	174	16
Alppiharju	2 851	22	275	122	13
Suutarila	2 482	22	34	109	53
Laajasalo	2 274	...	93	73	50
Myllypuro	1 914	10	90	52	39
Pukinmäki	1 654	16	90	60	87
Kulosaari	1 194	36	52	25	...
Länsi-Pakila	1 190	...	21	67	39
Itä-Pakila	1 004	...	23	35	26
Tuomarinkylä	865	...	...	56	45
Jakomäki	575	...	30	47	14
Östersundom	451	...	...	25	12

Huomioita: Lukumäärätiedot alle 10 henkilöä sisältävistä ammattiryhmän ja peruspiirin muodostamista soluista ovat tietosuojattu eikä niitä julkaista. Tarvittaessa lukumäärätietoa tätä enemmän henkilöitä sisältävästä, seuraavaksi pienimmästä solusta ei myöskään julkaista.

Liitetaulukko 3. Helsingissä asuvat työlliset tarkastelluissa ammattiryhmissä peruspiireittäin 2018

Peruspiiri	Kaikki ammat- tiryhmät yh- teensä	Mainonnan ja markkinoinnin erityisasian- tuntijat	Ravintolatyön- tekijät	Myyjät	Kuljettajat
Helsinki yhteensä	318 983	4 968	14 661	13 953	3 956
Kampinmalmi	23 515	550	968	977	101
Kallio	18 334	412	1 030	1 009	114
Vuosaari	16 686	166	929	845	281
Mellunkylä	15 733	82	1 192	747	422
Haaga	14 321	205	607	571	121
Herttoniemi	14 097	207	685	589	193
Ullanlinna	13 827	353	615	635	31
Malmi	13 554	144	560	600	233
Kaarela	13 462	137	716	654	226
Lauttasaari	13 176	329	369	454	47
Vanhakaupunki	12 793	198	446	482	189
Latokartano	11 852	130	525	527	210
Vallila	10 072	199	450	413	60
Puistola	9 571	114	370	400	144
Vartiokylä	9 487	111	541	505	166
Laajasalo	9 308	137	355	438	124
Reijola	9 116	137	386	402	103
Pitäjänmäki	9 061	96	420	388	151
Taka-Töölö	8 938	188	332	419	69
Munkkiniemi	8 854	186	252	257	51
Alppiharju	7 754	126	475	469	58
Oulunkylä	6 946	86	236	226	78
Vironniemi	6 770	153	251	262	24
Myllypuro	5 421	56	310	239	132
Suutarila	5 246	59	225	267	92
Pasila	4 640	59	240	203	44
Tuomarinkylä	4 084	73	71	118	36
Maunula	3 963	41	171	140	69
Pukinmäki	3 759	33	231	167	62
Länsi-Pakila	3 215	60	54	88	26
Jakomäki	2 273	...	144	114	74
Kulosaari	1 919	46	64	56	...
Itä-Pakila	1 754	35	50	61	25
Östersundom	992	21	23	50	...

Huomioita: Lukumäärätiedot alle 10 henkilöä sisältävistä ammattiryhmän ja peruspiirin muodostamista soluista ovat tietosuojattu eikä niitä julkaista. Tarvittaessa lukumäärätietoa tätä enemmän henkilöitä sisältävästä, seuraavaksi pienimmästä solusta ei myöskään julkaista.

Tilastoaineiston kuvaus

Julkaisun pääasiallisena aineistona on käytetty Helsingin kaupunginkanslian kaupunkitietoyksikön erillistilauksena Tilastokeskukselta hankkimaa ammattitilastoaineistoa vuosilta 2018 ja 2010. Ammattitilastoaineiston lähteenä on käytetty Tilastokeskuksen työssäkäyntitilastoa. Työssäkäyntitilasto on kokonaisaineisto. Kunkin vuoden tilasto kattaa kaikki kyseisen vuoden viimeisenä päivänä Suomessa vakinaisesti asuvat henkilöt. Tilaston lähdeaineistoina käytetään lähinnä hallinnollisia rekistereitä ja muita rekisteripohjaisia tietoaineistoja. Tilaston laatu onkin siten suoraan riippuvainen lähdeaineistojen laadusta.

Lisäksi julkaisussa on käytetty työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston tietoja työttömistä työnhakijoista vuosina 2019–2021.

Lue lisää työssäkäyntitilastosta:

<https://www.stat.fi/meta/til/tyokay.html>

Lue lisää työnvälitystilastosta:

https://tem.fi/documents/1410877/2176669/Kuvaus_loka2020.pdf/bb0ac4e4-9133-3ae6-285d-5b9ef690f84e/Kuvaus_loka2020.pdf?t=1603712885126

Ammatti

Ammatilla tarkoitetaan sitä työtä, jota henkilö tekee riippumatta hänen ammattiasemaansa (palkansaaja-yrittäjä), koulutuksestaan tai työpaikan toimialasta. Niinpä tehtaassa työskentelevän sihteerin ammatti on sama kuin toimistossa työskentelevän sihteerin, jos heidän työtehtävänsä vaativat samaa ammattitaitoa. Ammattien luokituksessa on pyritty ottamaan huomioon tietyn työn (ammatin) vaatima ammattitaito ja erikoistuminen.

Työssäkäyntitilastossa ammatti on vuodesta 2004 lähtien määritelty vuosittain kaikille työlliseen työvoimaan kuuluville, ja se kuvaa vuoden viimeisen viikon toimintaa. Työllisen ammatti määritellään päätyön ammatin mukaan. Ammattitietoja kerätään useista eri lähteistä: mm. työnantajajärjestöjen sekä valtion ja kuntien työsuhderekistereistä, palkkatilastosta sekä yritystiedonkeruulla. Ammatti luokitellaan Tilastokeskuksessa käytössä olevien ammattiluokitusten mukaan.

Lue lisää ammattitiedoista:

http://tilastokeskus.fi/til/tyokay/2010/04/tyokay_2010_04_2012-11-23_laa_001_fi.html

Ammattiluokitus 2010

Kansallinen Ammattiluokitus 2010 perustuu kansainvälisen työjärjestön (ILO) laatimaan ja YK:n vahvistamaan ISCO-08 (International Standard Classification of Occupations) -ammattiluokitukseen.

Lue lisää ammattiluokituksista:

<http://www.tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/ammatti/001-2010/kuvaus.html>

**Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia,
kaupunkitieto**

Julkaisutilaukset
p. 09 310 36293

Internet
www.hel.fi/kaupunkitieto